

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie august 2011
III. senát

Nálezy:

spisová značka	III. ÚS 454/2010
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	7. júna 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 11. augusta 2010 vo výroku o náhrade trov konania. Krajský súd rozsudkom z 20. januára 2009 zrušil rozhodnutie správneho orgánu – Sociálnej poisťovne zo 7. marca 2007, ktorým bol sťažovateľke (navrhovateľke) zvýšený vdovský a starobný dôchodok a vec jej vrátil na ďalšie konanie; sťažovateľke zároveň priznal náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku podala Sociálna poisťovňa 10. marca 2009 odvolanie. Dňa 16. marca 2009 krajský súd vyzval sťažovateľku na vyjadrenie k odvolaniu, čo sťažovateľka urobila 23. marca 2009, pričom svoje vyjadrenie doplnila 27. decembra 2009. Dňa 21. júna 2010 Sociálna poisťovňa vzala svoje odvolanie späť s odôvodnením, že rozhodne o nároku navrhovateľky. Najvyšší súd predmetným uznesením z 11. augusta 2010 odvolacie konanie zastavil [§ 207 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)] a rozhodol, že účastníci nemajú právo na náhradu trov odvolacieho konania [§ 146 ods. 1 písm. c) OSP].</p> <p>Po prijatí sťažnosti ústavným súdom na ďalšie konanie (7. decembra 2010) najvyšší súd v zmysle § 164 OSP vydal opravné uznesenie z 11. marca 2011, ktorým opravil posledný riadok odôvodnenia napadnutého rozhodnutia tak, že vložil pred bodku text „a dôvody na postup podľa § 146 ods. 2 OSP nezistil“.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd zdôraznil, že rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania môžu zasiahnuť do základných práv a slobôd. Takýmito rozhodnutiami možno predovšetkým porušiť právo na súdnu ochranu (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 147/08, III. ÚS 166/09).</p> <p>Ústavný súd uviedol, že v čl. 46 ods. 1 ústavy sa zaručuje základné právo na súdnu a inú právnu ochranu. Aj úprava platenia a náhrady trov konania obsiahnutá najmä v Občianskom súdnom poriadku určuje, či sa právo na súdnu ochranu naplní reálnym obsahom (čl. 46 ods. 4 ústavy). Preto procesné predpisy, ktoré upravujú platenie a náhradu trov konania, treba vykladať v súlade s taktó vymedzeným obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy). Pritom treba dbať na to, aby nikto len z dôvodu, že uplatní svoje základné právo na súdnu ochranu, neutrpel oproti inému účastníkovi, a to bez zreteľa na jeho postavenie v konaní, materiálnu ujmu v dôsledku</p>

platenia trov konania.

Ústavný súd ďalej uviedol, že vo všeobecnosti platí, že spor o náhradu nákladov konania nedosahuje spravidla sám osebe intenzitu predstavujúcu porušenie základných práv a slobôd, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky nákladov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi vedľajšej, postupuje nanajvyš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného výroku o nákladoch konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo.

V danom prípade najvyšší súd rozhodoval ako odvolací súd v konaní o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku. Ústavný súd uviedol, že z ust. §§ 205l ods. 2, 250k ods. 1, 246c ods. 1, 146 ods. 1 písm. c) a 146 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vyplýva, že správny súd rozhoduje o náhrade trov konania podľa vopred ustanovených zásad, ako aj podľa úkonov, ktoré boli v konaní vykonané účastníkmi a ich právnymi zástupcami, pričom výška náhrady trov konania sa určuje podľa osobitného predpisu.

Ústavný súd konštatoval, že vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniť. Pri zastavení konania je potom pre vyriešenie otázky náhrady trov konania kľúčové zistenie, či niektorý z účastníkov konania (a pokiaľ áno, ktorý z nich) z procesného hľadiska zastavenie konania zaviniť. Kritérium procesného zavinenia potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalobca v konaní požadoval, resp. akého výsledku sa domáhal, a skutočnosťou, pre ktorú bolo konanie zastavené. To znamená, že použitý termín „zavinenie“ nemožno interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie účastníka konania (teda aj prejav vôle spočívajúci v späťvzati odvolania). To znamená, že § 146 ods. 1 písm. c) OSP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené, možno aplikovať len v prípade, ak neexistujú dôvody (resp. výnimky) na priznanie náhrady trov konania podľa § 146 ods. 2 OSP. Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade sa tak nestalo a najvyšší súd konal a rozhodol v rozpore s touto zákonnou požiadavkou.

Ústavný súd uviedol, že ak všeobecné súdy v konkrétnej veci aplikujú všeobecné procesné pravidlo alebo výnimku z neho, sú povinné svoje rozhodnutie presvedčivo vyložiť, a toto rozhodnutie musí mať oporu v súdnom spise, inak dochádza k porušovaniu základných procesných práv účastníkov konania (porovnaj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Baumann proti Rakúsku zo 7. októbra 2004 č. 76809/01).

Podľa názoru ústavného súdu ak všeobecný súd v občianskom súdnom konaní navrhovateľovi nariadi, aby sa vyjadril k odvolaniu odporcu, a tento mu požadované vyjadrenie predloží, ide o súčasť prípravy rozhodnutia vo veci, ktorý úkon je všeobecný súd povinný zohľadniť pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania, aj keď bolo neskôr na základe späťvzatia odvolania zastavené.

Aj keď rozsudky najvyššieho súdu, ktorými potvrdil rozsudky súdov prvého stupňa o zrušení rozhodnutí Sociálnej poisťovne v obdobných prípadoch, nie sú všeobecne záväzné, možno predpokladať, že ak by v posudzovanom prípade k späťvzatiu odvolania Sociálnou poisťovňou nedošlo, najvyšší súd by rozhodol rovnako, teda potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, čo znamená, že sťažovateľka by bola v konaní úspešná a mala by právo na náhradu trov konania (§ 250k ods. 1 OSP).

Pokiaľ najvyšší súd v odôvodnení uznesenia z 11. augusta 2010 len konštatoval, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože odvolacie konanie bolo zastavené, ale nevychádzal z uvedených zásad a úkonov, ktoré boli účastníkmi, resp. ich právnymi zástupcami v konaní vykonané, nebolo možné takéto odôvodnenie považovať za dostatočné, pretože neposkytovalo náležitú ochranu základných práv a slobôd sťažovateľky, a teda bolo aj z ústavného hľadiska neakceptovateľné. Na tomto závere nič nemenilo ani strohé vyjadrenie najvyššieho súdu (obsiahnuté aj v opravnom uznesení), že dôvody na postup podľa § 146 ods. 2 OSP nezistil.

Ústavný súd preskúmal aj opravné uznesenie vydané najvyšším súdom až po prijatí veci na ďalšie konanie a pod vplyvom tohto prijatia zistil, že opravné uznesenie svojim

	<p>obsahom ešte prehĺbilo arbirtrárnosť základného rozhodnutia, ktorého sa stalo súčasťou. Neústavnosť vytýkaná základnému rozhodnutiu najvyššieho súdu sa vzťahovala aj na opravné rozhodnutie.</p> <p>Keďže najvyšší súd pri aplikácii príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a ich interpretácii nedodrжал imperatív „zákonom ustanoveného postupu“ obsiahnutý v čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd vyslovil, že jeho uznesením z 11. augusta 2010, ako aj v znení opravného uznesenia z 11. marca 2011 vo výroku o náhrade trov konania došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, uznesenie najvyššieho súdu z 11. augusta 2010 vo výroku o náhrade trov konania v znení opravného uznesenia z 11. marca 2011 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky: II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 147/08, III. ÚS 166/09</p> <p>Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva: rozhodnutie vo veci Baumann proti Rakúsku zo 7. októbra 2004, č. 76809/01</p>

spisová značka	III. ÚS 170/2011
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	14. júna 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	<p>čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky</p> <p>čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka, v procesnom postavení žalobkyne, vo svojej sťažnosti namietala porušenie jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 144 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Sžhpu/2/2008 (ďalej len „najvyšší súd“), ktorým tento súd zmenil rozsudok krajského súdu zo 6. decembra 2007, preskúmavajúci (na základe sťažovateľkou podanej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia) rozhodnutia Protimonopolného úradu Slovenskej republiky, resp. Rady Protimonopolného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „Protimonopolný úrad“) o uložení pokuty vo výške 75 miliónov slovenských korún.</p> <p>Krajský súd zmenil rozhodnutie Protimonopolného úradu a uložil sťažovateľke pokutu 9 miliónov slovenských korún. Stotožnil sa s rozhodnutím Protimonopolného úradu v tom smere, že sťažovateľka zneužila svoje dominantné postavenie na trhu, ale na druhej strane, krajský súd považoval pokutu za neprímerane vysokú a Protimonopolnému úradu vytkol jej nedostatočné odôvodnenie, pričom rozhodnutie neobsahovalo ani presnú sumu obratu, z ktorej vychádzal pri jej ukladaní. Krajský súd tiež uviedol, že skutkové okolnosti identifikované v odôvodnení rozhodnutia neodôvodňujú takúto vysokú sankciu a takisto poukázal aj na to, že nebola zohľadnená zlá ekonomická situácia sťažovateľky.</p> <p>Protimonopolný úrad sa proti rozhodnutiu krajského súdu odvolal, pričom najvyšší súd 26. októbra 2010 na pojednávaní vyhlásil rozsudok tohto znenia: <i>„Najvyšší súd... napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 S 218/06-42 zo dňa 24. októbra 2007 zmeňuje tak, že žalobu zamieta. Takto je to uvedené aj v zápisnici z pojednávania, ako aj v zápisnici o porade a hlasovaní senátu... zo dňa 26. októbra 2010</i></p> <p><i>Problémom je, že rozsudok súdu prvého stupňa má spisovú značku I S 27/2007 a bol vydaný 6. decembra 2007, to znamená že Najvyšší súd zmenil rozsudok v inej než prejednávanej veci.“</i></p> <p>Sťažovateľka videla porušenie svojich označených práv najmä v tom, že už po vyhlásení rozsudku sp. zn. 1 Sžhpu/2/2008, resp. po skončení konania sa konalo 15. decembra 2010</p>

	<p>„zasadnutie“, na ktorom predseda senátu najvyššieho súdu riešil námietky právneho zástupcu týkajúce sa „protokolácie výpovede jedného z účastníkov konania“ a neskôr účastníkom oznámil, že zistil „zrejmu chybu v písaní v zápisnici“ z 26. októbra 2010. Následne predseda senátu nadiktoval opravu zapisovateľke, rozsudok však už znovu vyhlásený nebol. Súčasne doručil „účastníkom písomné vyhotovenie rozsudku“, pričom konštatoval, že „Rovnakým spôsobom sa vykoná oprava aj v zápisnici o porade a hlasovaní zo dňa 26. 10. 2010“.</p> <p>Postup predsedu senátu najvyššieho súdu sťažovateľka namietala jednak z dôvodu, že vyhlásenie úplne iného rozsudku nemožno označiť iba za chybu v písaní, ktorá sa opraví opravou zápisnice, ale tiež preto, že «Vyhlásenie rozsudku predstavuje najzávažnejší a najdôležitejší úkon v konaní, ktorým sa konanie končí a ktorého formálne náležitosti musia byť bezpodmienečne dodržané a nesmú vzniknúť pochybnosti o tom čo a ako bolo rozhodnuté... a... prax nepozná prípad, kedy by otázky spojené s hlasovaním a poradou senátu boli riešené za prítomnosti účastníkov konania...</p> <p>Je nepochybné, že senát Najvyššieho súdu vyhlásil nesprávne rozhodnutie a... nie je zrejmé, či v uvedenej veci bol vôbec vyhlásený rozsudok a pokiaľ áno, či sa tak stalo 26. októbra 2010 alebo 15. decembra 2010. Aj poradie krokov spojených s rozhodnutím súdu je poprehadzované, najprv bolo doručené písomné vyhotovenie rozsudku (15. 12. 2010), až potom sa prepisovala porada o hlasovaní a porade senátu (ako to vyplýva zo zápisnice o oprave zápisnice z 15. decembra 2010).</p> <p>Nie je zrejmý ani právny status „doplňujúceho zasadnutia“, ktoré sa konalo dňa 15. decembra 2010. Sťažovateľka mala zato, že súd môže konať za prítomnosti účastníkov iba na pojednávaní v zmysle zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ktorý žiadne neformálne zasadnutia, stretnutia a pod. mimo pojednávaní neprípúšťa.»</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>1. Ústavný súd uviedol, že sťažovateľka tvrdila, že v jej veci neboli pri vyhlásení rozsudku dodržané ustanovenia § 155 ods. 1, § 156 ods. 1 a § 156 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), a aj keby išlo o samotnú nápravu chyby v písaní podľa § 164 OSP, postup najvyššieho súdu by tiež nebol správny.</p> <p>Vychádzajúc z uvedených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku ústavný súd dospel k názoru, že v danom prípade došlo k nesprávnemu procesnému postupu najvyššieho súdu v súvislosti s napadnutým rozhodnutím o zmene rozhodnutia krajského súdu, ktorým zamietol žalobu sťažovateľky o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Protimonopolného úradu, teda k takej interpretácii a aplikácii dotknutých právnych predpisov, ktorá nie je zlučiteľná s ústavou, t. j. je z ústavného hľadiska neospravedlňiteľná a neudržateľná.</p> <p>Ústavný súd k tomu poznamenal, že v konaní najvyšší súd naozaj neštandardným spôsobom pristúpil k oprave už vyhláseného rozsudku z 26. októbra 2010 a tiež k oprave zápisnice z pojednávania, prípadne zápisnice o hlasovaní za účasti účastníkov konania (ich právnych zástupcov). Vzhľadom na argumentáciu sťažovateľky, s ktorou sa ústavný súd stotožnil, sa preto procesný postup najvyššieho súdu javil nielen ako nesprávny, ale aj nezákonný, pretože vyhlásenie rozsudku nebolo v súlade s citovanými ustanoveniami § 155 ods. 1, § 156 ods. 1 a § 156 ods. 4 OSP. Rozsudok najvyššieho súdu totiž nebol riadne vyhlásený na pojednávaní, ale iba na „zasadnutí“, konanom 15. decembra 2010, ktoré sa konalo pre účely opravy znenia zápisnice z pojednávania z 26. októbra 2010.</p> <p>V návrhu právny zástupca sťažovateľky žiadal opraviť zápisnicu, ale nie na ten účel, aby bola vykonaná zmena rozsudku, ktorým najvyšší súd „napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 S 218/06-42 zo dňa 24. októbra 2007 zmeňuje tak, že žalobu zamietá“. Tieto okolnosti boli jasným dôkazom toho, že najvyšší súd nepostupoval v súlade s procesným kódexom. Uvedené ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku podľa názoru ústavného súdu by neboli dodržané ani tým, ak by najvyšší súd postupoval tak ako tvrdí, že išlo „o chybu v písaní“ v zmysle § 164 OSP.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd vyslovil, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>2. V danej veci ústavný súd posúdil aj rozhodnutie najvyššieho súdu v časti uloženia pokuty, či rozhodnutie nevykazovalo znaky arbitrárnosti a či nedostatky jeho odôvodnenia neboli v rozpore s princípom primeranosti a princípom legality ako súčasťou princípu právneho štátu (pozri napr. PL. ÚS 31/95). Arbitrárnosť rozhodnutia najvyššieho súdu videla sťažovateľka najmä v tom, že nebola riadne odôvodnená výška uloženej pokuty. Ústavný súd preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu z hľadiska námietok sťažovateľky a dospel k záveru, že nie je arbitrárne a dáva odpoveď na všetky podstatné</p>

	<p>otázky, ktoré boli podstatné pre rozhodnutie.</p> <p>Ústavný súd ďalej konštatoval, že aj námietky sťažovateľky, že najvyšší súd nebral do úvahy usmernenia Európskej únie, ktoré stanovujú výpočet pokuty, neboli akceptovateľné, pretože „<i>usmernenie</i>“ nie je záväzným právnym aktom majúci priamu účinnosť na území Slovenskej republiky, tak ako to má na mysli zákon č. 416/2004 Z. z. o Úradnom vestníku Európskej únie v znení zákona č. 606/2004 Z. z., a ich rešpektovanie je postavené iba na báze dobrovoľnosti. V okolnostiach daného prípadu bol ústavný súd preto toho názoru, že najvyšší súd dostatočne a primerane odôvodnil svoje rozhodnutie (hoci sťažovateľka mala na vec iný názor), preto ústavný súd tejto časti sťažnosti nevyhovel.</p> <p>Ústavný súd vo výrokovej časti tohto nálezu súčasne nevyslovil ani porušenie čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 144 ods. 1 ústavy.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	

spisová značka	III. ÚS 171/2011
súdca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené / v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	14. júna 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu zo 7. októbra 2010.</p> <p>Podstatou námietok sťažovateľa bolo tvrdenie o neodôvodnenosti namietaného rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu z 30. apríla 2009, na základe ktorého mu bol zamietnutý návrh na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v konaní o ochrane osobnosti. Sťažovateľ videl porušenie svojich práv najmä v tom, že všeobecné súdy rozhodujúce o jeho žalobe ani na prvom stupni (okresný súd), ani na druhom stupni (krajský súd) nevypočuli odporcu (predsedu predstavenstva spoločnosti P., a. s.) napriek tomu, že jeho výpoveď mohla prispieť k objasneniu niektorých skutkových okolností potrebných na rozhodnutie vo veci samej.</p> <p>Sťažovateľ sa domáhal aj na základe uznesenia okresného súdu z 10. júna 2008, aby bol v konaní vypočutý aj odporca (predseda predstavenstva vydavateľa týždenníka spoločnosti P., a. s.). Okresný súd prijal k tomu aj uznesenie, predvolal na pojednávania odporcu až dvakrát v ďalšom priebehu konania, ale napokon rozhodol bez toho, aby odporcu aj osobne vypočul. Okresný súd v rozsudku z 30. apríla 2009 k tomu iba uviedol, že „<i>Súd nevykonal dokazovanie výsluchom A. F. predsedu predstavenstva P. a návrh na zadováženie právoplatných rozsudkov v ukončených súdnych sporoch o ochranu osobnosti..., napr. vo veci navrhovateľa JUDr. Š. H..., ktoré dokazovanie navrhol navrhovateľ z dôvodu, že takéto dokazovanie je z hľadiska predmetu sporu irelevantné a s prejednávanou vecou nesúvisí</i>“.</p> <p>Následne aj krajský súd v rozsudku uviedol, že „<i>nepovažoval za potrebné dokazovanie vo veci doplniť</i>“.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd s odvolaním sa na ustanovenia §§ 132, 153 ods. 1 a 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku konštatoval, že je toho názoru, že krajský súd pristupoval k predmetnej námietke sťažovateľa príliš formalisticky a bolo povinnosťou všeobecných súdov vykonať dokazovanie na účely dôsledného zistenia veci, teda vypočuť aj samotného odporcu. Dôvody, prečo prerokovali vec bez osobného vypočutia odporcu ku skutočnostiam uvádzaným sťažovateľom v konaní pred prvostupňovým súdom, boli iba všeobecné, nedostatočné a nepresvedčivé.</p> <p>Ústavný súd ďalej konštatoval, že krajský súd (a tiež okresný súd) teda rozhodli</p>

	<p>rozsudkami bez toho, aby sa k veci na pojednávaní vyjadril aj štatutárny zástupca odporcu, proti ktorému smerovala žaloba o ochranu osobnosti, a ktorého zodpovednosť za vydanie článku a obsah uverejnených informácií mala byť predovšetkým v tomto konaní posudzovaná.</p> <p>Z uvedených dôvodov preto ústavný súd vyslovil, že krajský súd rozsudkom zo 7. októbra 2010 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne m. m. III. ÚS 332/09), predmetný rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p> <p>Keďže ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd napadnutým rozsudkom porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorý zároveň zrušil, otvára sa po vrátení veci na ďalšie konanie podľa názoru ústavného súdu priestor na to, aby sa krajský súd sám (aj v súčinnosti s účastníkmi konania) vyrovnal aj s ochranou označeného základného práva hmotného charakteru. Ústavný súd preto sťažnosti v časti, v ktorej sa sťažovateľ domáhal aj vyslovenia porušenia základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena podľa čl. 19 ods. 1 ústavy, nevyhovel, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	<p>Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky: III. ÚS 332/09</p> <p>Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva: rozsudok vo veci Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B, s. 49, § 30</p>

Nálezy – prietahy v konaní

spisová značka	III. ÚS 180/2011
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	21. júna 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ, v procesnom postavení navrhovateľa, vo svojej sťažnosti namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní, ktoré začalo podaním jeho návrhu na zaplatenie finančnej sumy z 3. mája 2007. Uvedené konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne ukončené.
ratio decidendi	Ústavný súd uviedol, že pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Pri uplatnení týchto kritérií však ústavný súd súčasne berie do úvahy, že ich aplikácia je oveľa jednoduchšia v prípadoch, v ktorých zistil, že súd bol celkovo nečinný a neuskutočnil vo veci žiadne úkony (napr. m. m. II. ÚS 4/03, II. ÚS 177/03, IV. ÚS 82/04 a IV. ÚS 246/05). Ústavný súd konštatoval, že ide práve o takýto prípad, keďže okresný súd vo veci samej neurobil žiaden relevantný úkon, ktorý by smeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa; od 8. augusta 2007, keď vydal platobný rozkaz, bol počas takmer štvorročného obdobia (až na jednoduché procesné úkony) vo veci samej takmer úplne nečinný. Ústavný súd nezistil, že by sťažovateľ prispel k predĺženiu konania. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v predmetnom konaní vyššie uvedené práva sťažovateľa

	porušené boli. Okresnému súdu prikázal v predmetnom konaní konať bez zbytočných prietáhov a sťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie v sume 2 000 eur.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky: II. ÚS 4/03, II. ÚS 177/03, IV. ÚS 82/04 a IV. ÚS 246/05

spisová značka	III. ÚS 176/2011
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	28. júna 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ, v procesnom postavení žalobcu, vo svojej sťažnosti namietal porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní, ktoré začalo 8. októbra 2008 podaním jeho „žaloby o určenie vlastníctva a nahradenie prejavu vôle“. Uvedené konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne ukončené.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd uviedol, že pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Pri uplatnení týchto kritérií však ústavný súd súčasne berie do úvahy, že ich aplikácia je oveľa jednoduchšia v prípadoch, v ktorých zistil, že súd bol celkovo nečinný a neuskutočnil vo veci žiadne úkony (napr. m. m. II. ÚS 4/03, II. ÚS 177/03, IV. ÚS 82/04 a IV. ÚS 246/05). Ústavný súd konštatoval, že ide práve o takýto prípad, keďže okresný súd vo veci samej neurobil žiaden relevantný úkon, ktorý by smeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa v období od podania žaloby 8. októbra 2008, až do podania sťažnosti na ústavnom súde 22. marca 2011. V tomto období urobil okresný súd len jednoduché úkony. Ústavný súd uviedol, že tieto úkony síce naznačovali, že okresný súd nebol úplne nečinný, ale počas takmer trojročného obdobia nevykonal žiadny relevantný dôkazný prostriedok a neurčil ani jedno pojednávanie, na ktorom by vykonal dokazovanie. Teda okresný súd nedokázal organizovať svoj procesný postup tak, aby čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov a pripravil vec na rozhodnutie.</p> <p>Ústavný súd ďalej uviedol, že svoj podiel na predĺžení konania mal aj sťažovateľ, pretože jeho právna zástupkyňa viackrát žiadala pripustiť zmenu petitu návrhu, taktiež svoju žalobu v časti vzala späť, pričom došlo aj k zastaveniu konania, ale ústavný súd nemohol prehliadnuť to, že v tomto prípade sa spravodlivosť vykonávala a vykonáva s oneskorením. Konanie na jednom stupni trvá bez vykonania dokazovania a rozhodnutia vo veci samej už takmer 3 roky, čo je ústavne neakceptovateľné.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v predmetnom konaní vyššie uvedené práva sťažovateľa porušené boli. Okresnému súdu prikázal v predmetnom konaní konať bez zbytočných prietáhov a sťažovateľovi priznal finančné zadost'učinenie v sume 900 eur.</p>
Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky: II. ÚS 4/03, II. ÚS 177/03, IV. ÚS 82/04 a IV. ÚS 246/05

Spisová značka	III. ÚS 210/2011
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	13. júla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka, v procesnom postavení navrhovateľky, vo svojej sťažnosti namietala porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní, ktoré začalo 30. novembra 2004 podaním návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Uvedené konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne ukončené.
ratio decidendi	Ústavný súd uviedol, že pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Pri uplatnení týchto kritérií však ústavný súd súčasne berie do úvahy, že ich aplikácia je oveľa jednoduchšia v prípadoch, v ktorých zistil, že súd bol celkovo nečinný a neuskutočnil vo veci žiadne úkony (napr. m. m. II. ÚS 4/03, II. ÚS 177/03, IV. ÚS 82/04 a IV. ÚS 246/05). Ústavný súd konštatoval, že ide práve o takýto prípad, keďže okresný súd vo veci samej neurobil žiaden relevantný úkon, ktorý by smeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa v období od podania predmetného návrhu 30. novembra 2004, až do 14. novembra 2007, keď sa uskutočnilo prvé relevantné pojednávanie, na ktorom boli účastníci vypočutí. V tomto období okresný súd určil len tri termíny pojednávania, ktoré však odročil bez prerokovania veci. Od tohto termínu okresný súd ďalej efektívne nekonal a do dňa predloženia spisu ústavnému súdu nevykonal žiadny dôkazný prostriedok, pričom jedno pojednávanie (20. októbra 2010) odročil na neurčito a druhé pojednávanie 9. marca 2011 sa nekonalo, pretože zákonný sudca vzniesol námietku zaujatosti a oznámil svoje dôvody na svoje vylúčenie z tohto konania. Spis bol predložený 11. marca 2011 Krajskému súdu v Bratislave, ktorý ho však nevyhlásil z prerokovania a rozhodovania veci. Ústavný súd konštatoval, že okresný súd teda nedokázal organizovať svoj procesný postup tak, aby čo najskôr odstránil stav právnej neistoty účastníkov konania. Ústavný súd tiež nezistil, že by sťažovateľka svojím správaním prispela k predĺženiu konania. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v predmetnom konaní vyššie uvedené práva sťažovateľky porušené boli. Okresnému súdu prikázal v predmetnom konaní konať bez zbytočných prietahov a sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 000 eur.
Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky: II. ÚS 4/03, II. ÚS 177/03, IV. ÚS 82/04 a IV. ÚS 246/05

Spracovala : JUDr. Helena Kravcová

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.